ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ З МАТЕМАТИЧНО ЗДІБНИМИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Гарачук Т. В., викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, аспірант

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Сучасна система педагогічної освіти побудована так, що підготовка фахівців відбувається поетапно, і в результаті, кожен отримує необхідні знання, уміння та навички, які можна застосовувати на практиці у відповідній діяльності. Зокрема, у Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що «висока якість освіти передбачає взаємозв'язок освіти і науки, педагогічної теорії та практики» [1, с. 238].

Нашою метою є з 'ясування ролі педагогічної практики у підготовці майбутнього вчителя початкової школи до роботи з математично здібними школярами.

Враховуючи наукові позиції О. Абдулліної, Л. Ахмедзянової, Вол. Бондаря, Т. Грітченко, І. Зязюна, О. Коберника, О. Комар, Л. Кондрашової, М. Марусинець, І. Осадченко, І. Пальшкової, М. Прокоф'євої, Т. Торчинської, О. Хоми, Л. Хомич, І. Шапошнікової та ін. педагогічна практика це: етап перевірки, закріплення та завершення професійної підготовки майбутнього вчителя; цілеспрямоване удосконалення професійної пам 'яті, уваги, уявлення тощо; системоутворення у процесі професійної підготовки майбутнього спеціаліста; визначення рівня професійної здатності та ступеня педагогічної спрямованості, продукування творчого ставлення до майбутньої професійної діяльності; різновид практичної діяльності студентів, спрямований на розв'язання різноманітних педагогічних задач тощо.

На думку Л. Хомич, «педагогічна практика має великі можливості для формування творчого ставлення до педагогічної діяльності, визначення ступеня професійної здатності і рівня педагогічної спрямованості» [5, с. 167]. Як уважає М. Марусинець, педагогічна практика вводить студентів у активну педагогічну діяльність, де зароджуються і моделюються різноманітні проблемні ситуації, що

сприяє зміні окремих установок студента стосовно власної позиції, поведінки, світогляду, майбутньої професійної діяльності тощо [3, с. 285]. Ми згодні з думкою Т. Грітченко, що практика є «і об'єктом педагогічної підготовки вчителя початкової школи, і одночасно засобом пізнання педагогічного процесу, тобто є практичною педагогічною діяльністю, у процесі якої пізнаються, перетворюються і конструюються педагогічні явища» [2, с. 69].

Отже, у процесі проходження педагогічної практики студенти оволодівають сучасними методами, формами, засобами та технологіями організації навчально-виховного процесу; у них відбувається формування професійних умінь та навичок, на основі тих знань, які вони отримали під час навчання; відбувається формування та розвиток педагогічних здібностей; розвивається потреба постійного оновлення власних знань та їх творчого застосування у практичній діяльності; формується особисте покликання до професії вчителя; створюються сприятливі умови для самостійної діяльності та прийняття самостійних рішень у реальних умовах тощо.

У навчальних планах факультетів підготовки майбутніх учителів початкової школи (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Миколаївський національний університет імені Василя Сухомлинського) визначено такі види практик:

– навчальна (польова) практика (I курс 2 семестр впродовж 2 тижнів);

– навчально-пасивна практика (II курс 4 семестр впродовж 2 тижнів);

– навчальна психолого-педагогічна практика (III курс 5 семестр впродовж 3 тижнів);

– практика в оздоровчих таборах (III курс 6 семестр впродовж 3 тижнів);

– виробнича практика з проведення пробних уроків (IV курс 7 семестр впродовж 2 тижнів);

– виробнича практика з проведення залікових уроків (IV курс 8 семестр впродовж 5 тижнів);

– виробнича психолого-педагогічна практика «Перші дні дитини в школі» (V курс 9 семестр впродовж 2 тижнів);

– виробнича практика (V курс 9 семестр впродовж 6 тижнів) тощо.

Ми не будемо детально аналізувати кожний вид практики, а зупинимося на окремих завданнях педагогічних практик, які були націлені саме на підготовку майбутнього вчителя початкової школи до роботи з математично здібними школярами. Відтак,

1) ознайомитися, поглибити, конкретизувати знання про особливості організації навчально-виховного процесу в школі, вцілому, та про систему роботи з математично здібними молодшими школярами, зокрема;

2) навчитися планувати, організовувати та проводити відповідну роботу з математично здібними молодшими школярами;

3) проводити психолого-педагогічні дослідження математично здібних школярів з використанням різноманітних методик;

4) розвивати вміння та навички самостійної роботи з математично здібними учнями в умовах шкільного колективу;

5) навчитися творчо застосовувати у практичній діяльності знання, отримані під час вивчення загальноосвітніх дисциплін, фахових методик та спецкурсу «Робота з математично здібними молодшими школярами»;

6) подальше вдосконалення педагогічних здібностей та професійно-педагогічних умінь при роботі з математично здібними молодшими школярами;

7) вироблення педагогічного такту, вміння правильно тримати себе в шкільному колективі;

8) формування творчого дослідницького підходу до майбутньої педагогічної діяльності [4].

Таким чином, слід якомога раніше налагоджувати стосунки «студент↔учень», залучати студентів до навчального-виховного процесу в школі шляхом виконання певних завдань, дослідницьких програм а також практикувати викладання дисциплін психолого-педагогічного циклу та фахових методик у середовищі загальноосвітнього закладу.

Отже, педагогічна практика займає важливе місце у системі професійної підготовки вчителя початкової школи до майбутньої діяльності, а відтак і до

роботи з математично здібними молодшими школярами. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці методичних рекомендацій щодо організації роботи з математично здібними учнями початкової школи.

Список використаних джерел

1. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. − К. : ФОРУМ, 2003. − 950 с.
2. Грітченко Т. Я Формування професійно-мовного стилю спілкування майбутнього вчителя початкової школи : [монографія] / Т. Я. Грітченко. − Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. − 189 с.
3. Марусинець М. М. Професійна рефлексія майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика формування : [монографія] / М. М. Марусинець. − Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. − 419 с.
4. Педагогічна практика : посібник для студентів / За ред. О. А. Комар. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2012. – 200 с.
5. Хомич Л. О. Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів / Л. О. Хомич. - Київ : Магістр - S, 1998. - 200 с.